מחוון למורה

מחוון: מערת המכפלה: "גר ותושב אנכי עמכם"

1. ג-ו: אחוזת קבר / לקבור במבחר קבריהם, בלי בעלות. ז-יא: את מערת המכפלה בכסף מלא / עפרון "נותן" את השדה והמערה במתנה ברבים. יב-טז: לשלם את כסף השדה / 400 שקל, "בֵּינִי וּבֵינְךָ מַה־הִוא".
2. בני חת: "בְּמִבְחַר קְבָרֵינוּ" (קבר בתוך קבריהם, רשות להשתמש). אברהם: "אֲחֻזַּת־קֶבֶר" (בעלות קבועה).
3. רש"י 1: גר מארץ אחרת שהתיישב ביניהם. רש"י 2 (מדרש): אם תרצו אני גר ואקנה, ואם לא, אני "תושב" ואקח מן הדין כי ה׳ הבטיח לי את הארץ. ספורנו: גר ולכן אין לו קבר, ותושב כי בא "לְהִשְׁתַּקֵּעַ לֹא לָגוּר בְּלִבָּד".
4. גלוי: הסכום קטן בין חברים. סמוי: נוקב במחיר גבוה ומצפה לתשלום. רש"י: הכתיב "עפרן" חסר ו"ו, "לְפִי שֶׁאָמַר הַרְבֵּה, וַאֲפִלּוּ מְעַט לֹא עָשָׂה".
5. למשל: "הַשָּׂדֶה, וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ", "וְכָל־הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה", "אֲשֶׁר בְּכָל־גְּבֻלוֹ סָבִיב", "לְמִקְנָה, לְעֵינֵי בְּנֵי־חֵת". המטרה: קניין ברור ופומבי שאיש לא יערער עליו.
6. תשובה טובה: עמדה; פסוק ד (בקשת אחוזה, מעמד של גר), פסוק יא (מתנה בפומבי, כבוד), פסוק טז (תשלום מלא, "עֹבֵר לַסֹּחֵר"); פרשן (רש"י על עפרון או ספורנו על תושב); מסקנה: כבוד וכסף שזורים, הבעלות היא שמבטיחה כבוד לשרה. ניקוד מוצע: עמדה 3, שלוש ראיות × 4, פרשן 3, מסקנה 2.

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן, ספורנו ורבנו יונה מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה׳ מובא בכתיב ה׳. ממלכתי: סיפורי האבות בספר בראשית נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ועיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו, רד"ק ומדרש); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.